

"לא ישפור"

מתוך "ליקוטי שמואל"
מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ
eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשי הקשר שלכם או כתובות של מעוניינים בעלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אך הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

חנניות יד שנייה, אוכל חתונה נוסף, ואגונות

מאת Rabbi Yair Hoffman

כמעט כולם שמעו מישהו משתמש בביטוי, "היי, זה בל תשחיס!"

הביטוי הזה מפורסם למדי. אבל לביטוי יש בן דוד פחות מוכר ופחות מפורסם שנמצא בתחילת מסכת יבמות (11ב).

וכך, מעט מאוד אנשים שמעו אי פעם מישהו משתמש בביטוי, "היי, זה לא ישפוך!"

הביטוי לקוח מאמירתו של רבי יוסף: "לא ישפוך אדם את המים מבארו כאשר אחרים זקוקים להם – לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צרכים להם".

למרות שההקשר של הציטוט בגמרא מתייחס למועמד הטוב ביותר שבו מבצעים טקס חליצה, נראה שיש מספר פוסקים שהחילו את הביטוי באופן כללי כמעט על כל דבר.

לכולנו היתה השאלה

אם כך, מה צריך לעשות כשמנקים את הארון? בעידן שלנו, יש לך חולצות או חולצות שאתה פשוט לא לובש יותר. האם אתה יכול לזרוק אותם או שאתה חייב להוריד אותם בחנות יד שנייה - במיוחד אם לחנות יד שנייה לוקח זמן להגיע? מחבר זה מבקש להציע שבכל זאת יש להפיל אותם למרות שזה עשוי לגזול זמן או ביטול תורה.

מה לגבי שאריות אוכל משמחה? נראה כי אותם פרמטרים יחולו גם כן.

הרב אהרן קוטלר והמונית

יש סיפור מפורסם על הרב אהרן קוטלר זצ"ל ששכר נהג מונית שייקה אותו לאנשהו. עם זאת, הוא שכר את נהג המונית בתנאי אחד: נהג המונית היה צריך לאסוף את כל מי שהיה על הכביש שנסע גם שם. כשנשאל מדוע הציב תנאי זה, השיב הרב אהרן זצ"ל: "אני דואג לגמרא ביבמות לא ישפוך, ואיני רוצה לבזבז את שאר המושבים במונית".

אין ספק שהרב אהרן קוטלר דאג לביטול תורה. אבל כל עצירה כדי לשאול את האדם אם הוא צריך טרמפ, וכניסה ויציאה בהחלט הוסיפו 3 דקות נוספות לנסיעה. הכפל זאת בארבעה (המושבים הנוספים בתא הנהג) ותקבל לפחות 12 דקות.

המשנה ברורה והציצית

החפץ חיים עצמו במשנה ברורה (הלכות ציצית ט"ו, ב) כותב על אדם המבקש להחליף את חוטי הציצית שעל תחנוניו בציצית נקייה ויפה יותר למראה. החפץ חיים כותב שכאשר הוא מחליף אותם, הוא לא צריך לחתוך אותם ובכך להרוס אותם – אלא הוא צריך להתיר אותם. זאת כדי שמישהו אחר יוכל להשתמש בהם ואדם לא יתנהל באופן הסותר את ה"לא ישפוך".

התרת ציצית מטאלית או טאלית קוטון אורכת לפחות 3 דקות לכל אחד מהם. אם נכפיל את זה בארבע, נקבל גם לפחות 12 דקות. אנו רואים, אם כן, שגם אם זה לוקח זמן, עדיין עלינו לדאוג ל"לא ישפוך".

הילדה הקטנה ואור סמך

היתה פעם ילדה קטנה שנשלחה אל רבי מאיר שמחה זצ"ל מדווינסק, מחבר "אור שמח", לשאול שאלה על צלחת שאולי הפכה לטריף. הצלחת נשלחה יחד עם הנערה שהציגה את השאלה. ה'אור שמח' פסק שהצלחת היא למעשה טריף ולא ניתן להכשיר אותה. אור סמך שאל את הנערה מה היא מתכננת לעשות עם הצלחת. היא ענתה: "אני אשמור את זה לט'נאים של החתונה שלי".

אור סמך זיהתה מיד מתגובתה שהנערה הצעירה הזו חייבת להיות מישהי יוצאת דופן. מחקרים מאוחרים יותר הראו שאכן היא אכן הייתה. היא הייתה אחותו הצעירה של הגאון הרב אליעזר פלצ'ינסקי זצ"ל.

שאלה לתלמודי חכמים שם בחוץ

כל זה מעלה שאלה לגבי ההקשר המקורי של הציטוט. הגמרא ביבמות משתמשת בציטוט לגבי חליצה במקרה שבו לאח המנוח הייתה יותר מאישה אחת. אחת הנשים הייתה מישהי שהמנוח התגרש ממנה ונישא לה בשנית. האישה או הנשים האחרות היו רק אלמנות רגילות. האישה הגרושה והנשואה מחדש, למרות שהיא כעת אלמנה, אסורה להינשא לכוהין. מתן חליצה לא יהפוך אותה לפסולה מכל עוד כהונה – כי היא כבר לא זכאית. אבל אלמנה רגילה שמעולם לא התגרשה זכאית להינשא לכהן. ההלכה היא שיש לתת את החליצה לגרושה ולאישה שנישאה מחדש, כדי לא להקטין את השוק שם לכוהנים.

ישנם מספר קוראים שהם תלמודי חכמים מצטיינים. השאלה המוצגת שם היא כדלקמן:

מי שמונע מקבל

ישנם מספר אנשים שלצערנו לא נתנו גט לאשתו, למרות שהם לא גרים תחת אותה קורת גג שנים רבות. האם זו גם הפרה של "לא ישפוך" המבוסס על הגמרא ביבמות? במילים אחרות, מה זה משנה אם השוק שעליו אתה משפיע מוגבל לכוהנים או לציבור הרחב?

תיאורטית ניתן לטעון כי המקרים שונים בכך שלגבי מי שזקוק לחליצה אין זה משנה למבצע החליצה, אך לגבי מניעת הגט ניתן להשתמש בו כקלף מיקוח (למרות שיש המפקפקים במוסריות המעשה שבכך) כדי לקבל משהו מהעגונה. אבל האם זה משנה? נראה שהפוסקים בארץ ישראל מציבים מגבלת זמן לנושא הגט של לא יותר מ-18 חודשים.

יש שיערערו על כך שהדיון כאן רק מדגיש את ההיבט ה"לא-ישפוך" של מה שהבעל עושה ומשמיט את ההיבטים האחרים של שפיכת דמים ואכזריות מוחלטת של דאגה לכך שהאישה תסבול. הם יאמרו שהמאמר אולי מזלזל במצוקתו של אגונות. המחבר אינו מזלזל במצוקתם, אלא רק מצביע על איסור נוסף שנראה כי הוא נובע מהשימוש של הגמורה במילה "לא ישפוך".

כך או כך, נראה שהגמרא ביבמות לא נדונה על ידי פוסקים בסוגיות המורכבות של עגונות. אולי משום שיש הבחנה אחרת, ואולי משום שהפוסקים הדנים במקרים של עגונות אינם סבורים שבעל המסרב לתת גט לאשתו ידאג לקיים את הגמרא הזו ביבמות. אז מה אומרים תלמודי חכמים שם בחוץ?